

Amerikanisace neznamena zapření rodu a zavržení mateřského jazyka

Amerikanisace je velkým úkolem a jako na každou jinou velkou věc pohlíží se na ní z různých stanovisek a co nejrozumněji je vykládána. Jsou lidé, hlavně takoví, kteří nikdy nevzali si práci, aby rozumně a spravedlivě posoudili hodnoty přistěhovalců, natož aby uvažovali o jejich národním vědomí a ideálech čistě jejich vlastních, kteří představují si amerikanisaci jako nějaký obrovitý přerod, v kterém je nutno zapomenouti nejenom na řeč mateřskou, ale na vše to dobré, co přistěhovalci přivezli si z rodných zemí, není-li to přímo střídáno podle americké šablony. Na štěstí netvoří tyto lidé většinu a je velká většina rozsaňných amerických lidí, kteří nesouhlasí s těmi, kdož z velké myšlenky amerikanisace, myšlenky v jádře dobré a pro každého v eizně narozeného člověka prospěšné, chtějí učiniti škodlivou agitaci proti všemu, co má nádech jiné země, počítaje v to eizozajevný tisk. Jsou to buďto zarytí nepřátelé přistěhovalců a činí to vědomě, anebo lidé nedostatečně o hodnotách přistěhovalců informovaní, kteří činí to z posetlosti.

Všichni uznáváme svatou povinnost státu se dobrými Američany a zvláště v této těžké době veliké zkoušky přinésti zemi nejenom veškeré oběti, jež přinésti můžeme, ale i zpečetiti věrnost k ideálům Spojených Států vlastními životy na bojištích. Uznáváme, že je nutno, aby pravé a čisté americké vlastnictví ovládlo naše srdce a v důsledku toho osudy této země považovali jsme za osudy svoje, neméně stavíme se proti tomu, aby brán byl nám náš tisk a aby pod různými na pohled neškodnými předstírkami bráno bylo nám právo pěstovati mateřský jazyk a spoň takovým způsobem, jakým jsme jej mezi sebou udržovali a mládež naši jemu přiučovali.

K upokojení těch, kteří rádi vidí všechno v barvách nejčernějších, připomínáme, že takové zpronečování rodu a řeči není vyžadováno ani vládním amerikanisačním programem ani čimkoliv jiným, jak nejlépe je jasno ze všeho toho, co až dopsnad zodpovědní činitelé v tomto hnutí učinili. A je-li třeba podepřiti toto tvrzení příkladem páduým, pak možno jenom připomenouti slova velkého našeho presidenta, Woodrow Wilsona, který prohlásil, že není třeba zapomenouti jazyk a staré tradice, aby člověk stal se dobrým Američanem, ale je třeba vsaditi hluboko do srdce ideály velké této země a jimi se spravovati ve všem jednání a působení a takový jen — ať kdekoli je jeho kolébka stála a-jakoukoliv řečí vyjadřuje eizoty svoje — dobrým Američanem může se zvatí. A tyto náhledy s presidentem Wilsonem sdělili i všichni zodpovědní činitelé v této zemi a vyskytnou-li se kdekoli přestřelky, pak dlužno je přičísti na účet nepochopení velké této myšlenky a neznalosti poměrů skutečných. Ale kde není přestřelky? Kde není lidí, kdož velké věci používají k popohnání svých málo moudrých zámyslů? — Každá společnost lidská musí s nimi počítati a stejně musí s nimi býti počítáno i v této práci. Neméně, jak už výše řečeno, nejedná se o nějaký všeobecný a všestrhující proud, nýbrž jde o příklady eizodinělé.

Jsou mnozí mezi námi, kdož namítnou, že pro Čechy žádné amerikanisace není třeba, ti že osvědčili svoji věrnost k vládě Spojených Států a své adoptované vlasti při každé příležitosti a v mnohých případech ukázali větší pochopení pro osudy této země než samotní domorodci. Bude i mnoho takových, kdož budou mítí pro tuto amerikanisační práci pohrdání pro stejné příčiny, pro jaké někteří nepřátelé přistěhovalců vědomí i nevědomí budou snažiti se vymýtití u přistěhovalců každou vzpomínku na starou vlast. Budou to takoví lidé, kteří velké této myšlenky náležitě nepochopí.

My dobře víme, že o loyálnosti českého živlu v této zemi nikdy nesmí a nemůže pochybovati, stejně jako ne o naší oddanosti k osudům této země, ale neodvažovali bychom se říci, že žádné amerikanisace pro nás není třeba, že

všechno to, co Amerika chce a o co pracovala po desetiletí, máme v malíčku a jakékoli další poučení pro nás v těch věcech je čirou zbytečností. Kdybychom vycházeli z takového předpokladu, klamali bychom sami sebe a klamali bychom jiné, neboť takové prohlášení bylo by s pravdou na štíru. Je v nás, Čechích, snad větší pochopení pro americké ideály než u národů jiných, poněvadž jsme odkloneni na lásce ku svobodě a spravedlnosti a milujeme velký ideál pro útisk, který jsme zakusili, nieméně v mnohých případech musíme se ještě učít mnohé chápat a dle toho posuzovat a po případech dle toho se řídit.

PRESIDENT WOODROW WILSON

Je-li úkolem amerikanisace především přiměti přistěhovalce, by stali se americkými občany a takovými se stavě, pracovali pro rozkvět země, okresu, města, osady a koutku, v němž žijí, kdo může v tom spatrovati pro nás eizokoliv neprospěšného? Žádá-li se, a bychom poznali soustavu správy této země, její historii, její ideály, její způsoby a její zvyky, nekvne nám z toho jenom prospěch? Máme-li přiučiti se anglickému jazyku, abychom tyto ideály lépe chápali, se způsoby a zvyky amerického života se lépe seznámili a lépe byli schopni vykonávati důležitě povinnosti občanů jako spolupodílníků na správě země, státu, okresu a obce, žádá se něco, co prospíváto by jiným a nikoli nám samotným? Je přece jenom na bídě, že všechno to potřebujeme jen k svému vlastnímu prospěchu, aby snadněji se nám žilo, bychom byli šťastnější a sebestačnějšími.

Thomas R. Marshall

V nás ovšem není třeba probouzetí vědomí spoluzodpovědnosti na osudech této země a utvrzování loyálnosti, neboť prokázali jsme nejenom při náboru dobrovolníků po vyhlášení války stejně jako při všech ostatních příležitostech, kdy vydána byla výzva o pomoci, že chápeme plně svoje zodpovědnosti, přece však té údelnosti amerikanisační práce se odkikati nemůžeme, poněvadž mnohým z nás značně prospěje. Poznali jsme právě v průběhu této války, kdy sbíraly se různé náznamy, jaké mezi krajany našimi je malé pochopení pro důležitost přibocení. Zastí jsme často

nad tím, jak mnoho lidí, dlouhá a dlouhá léta zde usazených, zanedbali příležitost k získání občanských listů a jak velké množství jich do dnešního dne má za to, že to vlastně nestojí ani za tu námahu, jakkoliv nepomýšlejí na přestěhování se zpět za oceán a trvale tu chtějí zakotviti. Poznali jsme z malého zájmu českých voličů o důležité volby, často dotýkající se přímo blahobytu každého z nás, jaké je malé pochopení pro občanské povinnosti a jak málo se ví o všech důležitostech všeobecné. A mohli bychom vyjmenovatí sta a sta případy jiných, které svědčily o lhostejnosti k věcem, které dotýkají se přímo každého z nás.

Seznámíme-li se s ústavou Spojených Států, přijdeme k náhledu, že každý z nás je důležitou jednotkou v organismu této velké země, neboť spočívá na nás spoluzodpovědnost za řízení veškerých veřejných záležitostí. Ústava Spojených Států založena je na zásluže, že všechna moc pochází z lidu a tento lid tvoří svou vlastní vládu, aby spravovala zemi pro něho, starala se o jeho štěstí a blahobyť a bděla nad jeho zájmy. — Ověnu, poznání této ústavy nemohlo by z nás ještě učiniti všestranně informované občany; je třeba věnati si všech záležitostí veřejných, národních, státních i obecních, abychom náležitě chápali, o co při volbách se jedná a abychom mohli náležitě rozpoznati, kde měli bychom přitlačiti svým hlasem na váže volebního osudí. Doposud mezi námi v tomto směru nepanují poměry, které mohli bychom nazvatí ideálními, a dokud takové poměry mezi námi budou, potud bude nám třeba této amerikanisační práce, již třeba náležitě chápat.

Abý se přistěhovalce — v našem případě Čech — zamerikanisoval, není naprosto třeba, aby zapomněl svůj jazyk, aby ztratil porozumění pro naši hudbu, zpěvy, literaturu a všechny jiné kulturní snahy, aby zapomněl na dobré naše zvyky, které tvoří význačné rysy naší povahy, a aby nečetl české časopisy, ba naopak, kdyby tak pojímal tyto amerikanisační snahy, pochopil by je venkonec špatně a sotva by se stal dobrým Američanem. Vždyť ten náš krásný a libozvuněný jazyk mateřský je něco, s čím rozloučiti bychom se nedovedli a také sotva komukoli jakkoliv mocnému by se podařilo přiměti nás, abychom se rozloučili. Pro ten útisk, jakému byl vydán, naučili jsme si jej vážiti a právě pro ten útisk pochopili jsme velkou cenu svobody a všech těch krásných amerických ideálů. A kdybychom řekli, že ten náš jazyk je náš první láskou, od které jsme jiných tak zárných a tak vášnivě upřimných neměli, byli bychom blízko k pravdě, jakkoliv bychom skutečnost na vlas nevyznačili.

Ale takové věci není v amerikanisačním programu a rozumně a rozsaňtí Američané na nás to nežadají, jakkoliv mnozí vycházejí z předpokladu, že bychom vždy a všude měli dávatí přednost anglickému jazyku. Jedním z amerických ideálů je ochrana domova na zásadě, že domov je každého člověka hrad, a v tomto domově právě měli bychom tomu krásnému mateřskému jazyku zajistiti pevné místo.

Je však nutně třeba, abychom pochopili náležitě americký národní život, všechny ty jeho složky, které stále zdají se nám eizí, poněvadž se nesnažíme do nich vniknouti a poněvadž se jich vzdalujeme. To sloužilo by nám jen ku prospěchu. Všechny ty naše ideály měly by býti zapleteny do tkaniva amerického národního života. Svě domovy, způsoby svého života, svoje jednání a oboevóní s jinými měli bychom se snažiti postaviti na americkou úroveň a učiníme-li tak, pak jistě zmizí jakékoli předstávky a úcta k nám bude zvýšena. A k tomu má napomáhati amerikanisace, kterou bychom mohli nazvatí velikou kampaní za účelem upozornění přistěhovalceckého živlu na prospěch přibocení, náležitěho pochopení občanství, plného chápání amerických ideálů a všestranného uvědomění si povinnosti k sobě, rodině, sousedství, osadě, obci, státu a národu. Mohou mítí různé lidi jiný výklad této snahy, ale v pravdě o nic jiného se nejedná, a to, co je účelem takové amerikanisační práce, poslouží přistěhovalcecku jako celku, nás z toho nikterak nevyjímaje.

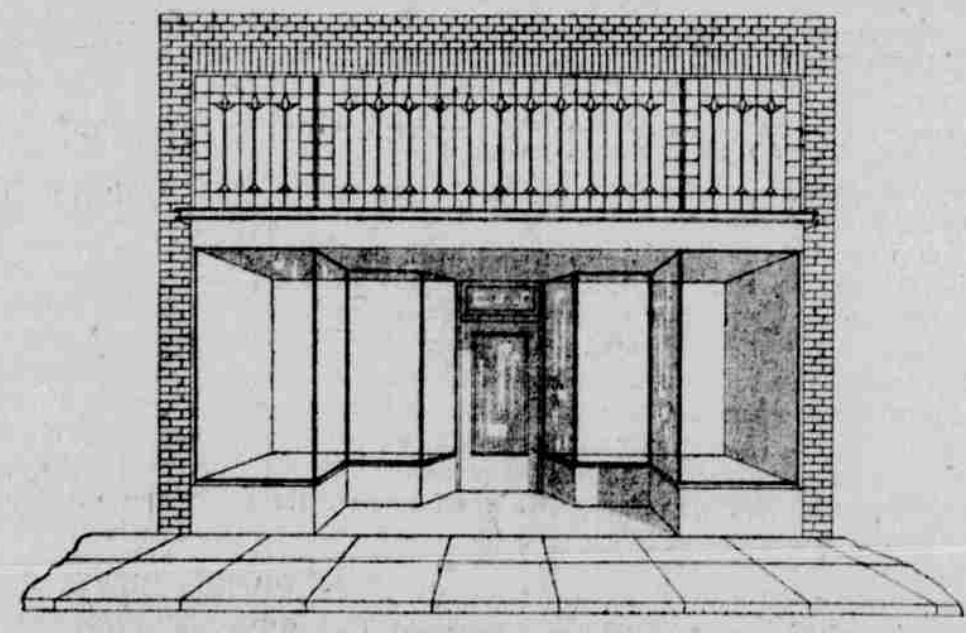
AMERIKA NEJDŘÍVE V SRDCÍCH NAŠICH

UNION STATE BANK

- Jest největším peněžním ústavem západně od města Chicaga.
- Vlastněný občany českého původu a ovládaný úředníky téhož původu.
- Snažme se býti Američany ve svých zvycích a ideálech, v pochopení politického zařízení, jakož i ve financích; a čerpejme své vědomosti z amerických institucí a plňme svoje povinnosti v plné míře, bychom zachovali svoji a světovou demokracii a náš vlastní krb.
- Amerikanisování se jest nutností, vlasteneckou povinností!
- Každému krajanu jest věnována pozornost a pečlivá obsluha a finanční rada udílěna.
- Za spokojenost ručíme a vklady jsou zaručené fondem vkladatelů státu Nebraska.

F. C. HORÁČEK, předseda. L. M. MIELENZ, kasír.
JAK. HORÁČEK, místopředs. EMIL KAVALEC, výp. kasír.

AMERIKA NEJDŘÍVE V SRDCÍCH NAŠICH!

Vábivé toto průčelí obchodu ukazuje přednosti
**Snadno Upravitelného
Průčelí Obchodu**

Až budete připraveni ku přetvoření svého průčelí, nebo postavení nové budovy, nechte nás také počítat. — Můžeme vám učinit některé dobré návrhy.

Pittsburg Plate Glass Co.

11. a Howard ulice.
FRANK W. JUDSON, řiditel
OMAHA, NEB.